

NEVTEPENO POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmožna Gospá Vogrska.

POBOŽEN MESEČEN LIST.

Vrejüje ga: KLEKL JOZEF vpok. pleb. v Crenslavcih

Amerikánskomi saleziánci z Filovec rojenomi na missionske cile so darúvali:

Klekl Jožef pl. 5 K, III. Red v Čerensoveih 10 K, Bogojanska Fara 51-63 K, Pavel Elizabeta z Potrne 2 K, Kleis Veronika z Sebebovec 1 K, Neznána 60 f, Balazic Marko z Beltinec 1 K, dov. Klement Vincija z Moravec 3 K, Schadt Maria z Ivanec 1 K, Gomboc Mihal od sv. Jelene 1 K, Vogrinčič Jožef od Jelene 1 K, Vogrinčič Alojsia od Jelene 70 f, Smodiš Ana od Jelene 40 f, Osko Maria od Jelene 50 f, Kleis Ana z Sebebovec 4 K, Kolár Jožef z Nemčaveč 1 K, Lončar Bára z Nemčavec 1 K, Legén János z Noršinec 2 K, Piv Jožef z Martjanec 1 K, X. J. 80 f, Horváth Jožef od Lipe 5 K, Eden od Nedele 1 K, Gyurica Imreja dov. Peteshaza 5 K, Horváth Rozi Völfaľu 20 f, Bánfi Örzse Völgyifalu 40 f, Jakab Vendel Völgyifalu 30 f, Fehér Kati Völgyifalu 20 f, Kovács Kati 20 f, Gyurkács Kati 20 f, Adorján Miklós 20 f, Drúgi po 10 f. 1-90 K, Kolmanko Jožef Večeslavci 1 K, Hári Alojz od sv. Jelene 1 K, Hári Maria od sv. Jelene 80 f, Vučák Treza od sv. Jelene 1 K, Kolmanič Maria od sv. Jelene 1 K, Smodiš Ana od sv. Jelene 40 f, Kolmanič Josefa od sv. Jelene 40 f, Poll Ana od sv. Jelene 1 K, Čerpnjak Rosa od sv. Jelene 1 K, Kornik Treza od sv. Jelene 30 f, Lenarčič Rosa od sv. Jelene 20 f, Klejmar Treza od sv. Jelene 40 f, Segeri Števan od sv. Jelene 80 f, Gombóc Treza od sv. Jelene 30 f, Osko Maria od sv. Jelene 50 f, Škraban Verona od sv. Jelene 20 f, Nemec Maria od sv. Jelene 40 f, Kozeh Augustin od sv. Jelene 50 f, Nemec Josepha od sv. Jelene 1 K, Po g. Kleklini v Marijinom listi nabráno 87-30 K.

Bakán Jožef z Dokležovja 1 K, Kováčč Orsa z Dokležovja 80 f, Gyórek Agota z Dokležovja 80 f, Plečko Maria z Beltinec 1 K, Dragonič Mihal z Beltinec 1 K, X. —y z Beltinec 40 f. Vkup 207-73 K.

Po Mariji nom listi so sledéči darúvali.

Knaus Agata z Belotinec 2 K, Šeruga Ana z Belotinec 1 K, Eden mladenec od sv. Jelene 1 K, Nežič Bára z Nedelice 1 K, Vitéz Geta z Nedelice 50 f, Kolenko Ivan z Čerensovec 1 K, Markoja Mihal z Čerensovec 1 K, Cuk Matjaš z V. Polane 1 K, Balazek Marija z V. Polane 1 K, Raj Jožef z Gornje Bistrice 1 K, Korošec Jürrij z Ritkarovec 2 K, Slovenci z Dolnje Lendave 18-90 K, Zenkovič Kata z Hotize 1 K, Ritlop Ana z Hotize 60 f, N. N. z Čerensovec 12 K, N. N. z Trnja 16 K, Čurič Treza z Žižkov 40 f, N. N. z Topolovec 2 K, Ildi Mihal z Topolovec 1 K, Cigan Jožef z Žižkor 5 K, Ivanič Andraš z Garešnice 40 f, Loupert Peter z Garešnice 40 f, Kerman Franc z Garešnice 1 K, Horvat Štefan z Garešnice 1 K, Loupert Jožef z Garešnice 40 f, Kúhar Ana z Garešnice 1 K, Prša Štefan z Žižkov 1 K, Rengel Kata z Hotize 40 f, Marič Treza z Čerensovec 2 K, Fráter Kata z Žižkov 1 K, Hrebrica Ana z Sr. Bistrice 1 K, Tratnjek Magda z Hotize 1 K, Žalik Anton z Čerensovec 2 K, Kramar Bára z Hotize 40 f. N. N. 4-90 K. Vkup 87-30 K. Franc Rožman je nabráo v Clevelandi 150 K 80 f. Bog pláti. *Bassa Ivan.*

Milodari na novo bogojansko cérkev.

Nemec Martin i žena z Bgojine 10 K, Kúzma János i žena i

NEVTEPENOM POPRIJETA DEVICA MARIJA,

ZMOŽNA GOSPA VOGRSKA — POBOŽEN MESEČEN LIST.

VREJÜJE GA :

KLEKL JOŽEF

plebanoš na pokoji v Črenslovcih. Oserföld, (Zalamegye).

Z dovoljenjom višesnje cerkvene oblasti.

Prihaja vsaki mesec 8-ga na veseli spomin petdesetletnice l. 1904. dec. 8-ga obhajane zavolo razglašenja verske pravice o Marijinom nevtepenom poprijetji, šteri den je te pobožen list prvič slovenom vogrskim do rok dani. — Cena 2 koroni, v Ameriko 3.

Mati smilenosti.

Pred dobrimi sto letmi je na Francozkom velika rebuka bila, v šteroj je posebno znameniti bio David slikar (málar). Te nesrečen je edno razvüzdano žensko v Marijinoj cerkvi na oltár postavlo, da bi se namesto Bogá, kak boginja pámeti častila. Potom je pa nágl' na predganico

stopo i ž nje z pistolov strelo pa skričo „Ti Bog če zaistino siš, naj me vdari zdaj gromska strela.“

Dober Bog je ne bogao toga zanikajnoga hūdodelnika — on je malo vekši gospod, kak si je te slikar mislo. Ali zato je svoje gospostvo nad njim le vūpokazao z smilenostjov. Té hūdodelnik je najinre miloščo prave pokore zadobo i se je velike starosti včakao, naj duga leta obžalūje svojo strašno grehoto. Devetdeset let star je bio, gda se njemi je smrtna vūra približavala. Bojazen ga je obišla, gda si je na svoj strašni greh zmisló i po zape-lavanji hūdoga dūha te skoro obvūpao. Britko je jokao i spovednika pri posteli njemi sedečega obinovši je zmérom té reči ponávlao „Vse mi odpūsti Bog, samo tiste hūdobije ne.“

Ali spovednik ga potolaži z Marijinov obramhov. I glejte — kak si na njo zmislí, miren postáne, za pomiritev svoje grehote na Marijino cerkev veliki dár odloči, naj ga ona tūdi obdari z smilenostjov i mirno nato dūšo pūsti. Kaj pomore mati smilenosti!

Virágos Kert 1914. I/00.

Trpljenje našega G. Jezusa Kristuša.

Spisao sv. Alphonz Ligovri.

Uvod.

Nikaj je ne tak zveličavnoga, kak vsaki dén si premisliti, kelko je trpo za nas Sin Boži, právi Sveti Augustin pūšpek. Origenes pa etak piše: Scela nemogoče je, da bi greh ládao v onom, ki si gosto premislí smrt Kristusa.

Sam Gospod je tūdi nazvesto ednomi pūščavnikí, da ne pobožnosti, štera bi v srcah bole znála vužgati ogenj lūbeznosti do Bogá, kak premišlávánje od trpljenja Zveličara.

Dobro je pravo Alvarez Boldižar jezuit, da zrok vno-
gih nevol med krščeniiki je jedino to, da nevemo kelko
skritih vrednosti mámo vu trpljenji Jezusa; záto je vedno opo-
minao tiste, ki so se prinjem spovedavali, naj za ves svet
ne mislijo, da so v pobožnosti kaj naprej prišli, dokeč
podobo Razpétoga Jezusa nemajo globoko vsrcé vtisnjeno.

Lepo si zdihavle k ranam Jezusa Kristuša Sveti Bo-
naventura: O rane, ki ste mogoče raniti srca kamnata in
z lúbeznov obžgati ledene dúše!

Ali, kak jáko dobro piše vučeni Croiset oča, nikaj nam
ne dá tak dobro spoznati one vrednosti, štere so v trpljenji
Gospoda zveličara skrite kak prosta zgodba njegovoga
svetoga trpljenja. Zadosta nam je samo tista si premisliti,
štera nam sv. evangelije pravijo od trpljenja Kristuša, pa
mo že goreli od lúbezni! samo s krščanskimi očmi moremo
gledati vsa, štera naš zveličar na trojem vélkom mesti
svojega trpljenja: na olivetanskem bregi, v mesti Jeruža-
lem ino na Kalvarii préstao.

Podučna in genliva premišlavanja so že vnogi pisa-
telje pisali od Kristušovoga trpljenja: ali edna sama reč
svetoga pisma vekšo moč má ino bole zná genoti kršče-
nika, kak kaj šteč drúgo, či je to rávno videnje oseb sve-
toga žitka, ali samih svecov. Da, gda nam sv. pismo právi
kaj, te smo zagotovleni da vse, kaj nam právi z božov ve-
rov, túdi za pravico moremo držati.

Záto, naj k haski bodem ino potolažim Jezusa
Kristusa lúbeče dúše, sam vküppostavo v zgodovinskem redi
vsa, štera evangelistje pripovedavlo od trpljenja našega lú-
boga Gospoda in zveličara. Prosto bom vam pripovedavao,
ali ništerna pobožna mišljenja le notri vpelam. Čtimo ino
si premislimo te listek, zato ka nas té svetov lúbeznost-
jov napuni do našega Božega zveličara.

Mogoče je lúbi Bog, da ki verje ino si premisli kelko
trpljenja in zaničvánja je préstao za nas Jezuš Kristuš,
da se on nebi vužgao na lúbezen ino močno zalúbo, da se

zveličati šče vsakvojački ino, da nigdár ne de nezahvalen svojemi trpečemi Jezusi?

Ktomi je potrebna vera, záto ka či vera ne bi včila, što bi vervao tisto, ka je právi Bog, Jezuš Kristuš za nás včino?

Sprázno je samoga sebe, slugovo podobo oblečč na se. (Philip. 2, 7.) Či ne bi sv. vera včila, što bi vervao, da v štalici rojeni Jezuš je onisti, koga v nebesah angeli klečč molijo? Što bi mislo, da tisti Jezuš, ki pred krvoločnostjov Herodeša v Egypt beži je sam te Vsamogoči? Što bi vervao, da je Bog, ki je na olivetanskem bregi smrtne moke trpo in krvavi znoj potio, ino da medvsem tem kak Bog je le neskončano bláženi? Što bi vervao, da k stebri privezani, zbiččuvani ino na križ pribiti Jezuš je Gospod celoga sveta?

Kak bi se čúdivali, či bi eden král črv postao, po zemli lázo, gde na kakšoj močvari si stanje zvolo in tam odnet zapovedi dávaó, ministre imenúvao zednov rečjov kralúvao!

O sveta Vera! pokaži nam, što je tisti Jezuš Kristuš, što je tisti mož, ki rávno tak zavrženo pride na svet, kak drúgi lúdje? *In Reč je s telom včinjena* (Ján. 1,15.) Sveti Jánoš nam svedoči, da je on ta večna Reč, jedinorojeni Sin Bogá. Pa kakše življenje je živo Bog in Človek na zemli? Pove nam Izaías prorok: *In gledali smo njega odúrno-noga, nájslednjega med lúdmi, moža bolečin.* (Iz 53.2.). Mož bolečin je zelo postáti! Jezuš Kristuš je sam zelo, naj se na njega sunejo valovje trpljenja, štero bi brez trpljenja bilo. Zaistino je mož mantre i zaniččovanja bio; te odüren je bio i nájsledjen med lúdmi.

Bogá so zvezali kak razbojnika; Bogá so zbiččovali kak sužnika! Bogá so za krála norcov meli! Na križ pribit merjé Bog! Kak močno zelo pobúdiyo té v vaših srcah trpeti kaj za Jezusa Kristuša!

Vse svete rane našega odkúpitela so guččča vüsta — právi Sv. Frančšek Saleški — štera nas včijo, da mi túdi

trpeti moremo za Njega. Vučenost svecov je : stálno trpeti za Jezusa, pa to nas naskori za svéce-včini. O, s kakšim plaménom de gorela tudi v naših srcah lübezen, či zapázimo plamén, šteri na ognjišči Srcá Jezusa plahotá ! O blažena sreca ! Goreti od ono istoga ognja, od šteroga se naš Bog žari ! O blázeni stán ! K Bogi se privézati zvezáljom lübezni !

Pa zakaj gleda le tak vnogo vernikov na križi visečega Jezusa le stak mrzlimi očmi ? Pri pobožnosti vélkoga tjedna so nazoči, teško smrt Njegovo posvetijo, sveti grob poiščejo ; ali vso sočútje je daleč od njih, vsa hvala fali v njih, kak či bi samo zmišlena dela obslužavali. Lehko ne vejo, ali pa ne verjejo, ka evangelije od Jezušovoga trpljenja právijo ? Gotovo da znájo, pa tudi verjejo, samo ne mislijo si na njé. S cela nemogoče je, da on, ki pozna, verje zgodbo Jezušove smrti, pa si tudi misli na njo, da on ne bi začno lübiti onoga Bogá, ki zlübezni do njega telko trpi ino merje.

Lübezen Kristuša síli nás (Kod. II. 5. 14.), právi apoštol. To právi stem, da pri premišlávánji trpljenja Gospodovoga ne na telko moke ino zaničúvanje moremo gledati, nego bole ono lübav s šterov je vse to za nas préstao. Da Jezuš Kristuš je ne samo záto trpo, naj nas odküpi — ve bi za naše odküplenje zadosta bila edna sama njegova molitev — nego tudi záto, naj nam pokáže, kak srčno nás lübi, ino stem pridobi naša srca.

Ne je nači ! Ki si misli na lübav Jezusa Kristuša, on je prisiljen njega lübiti : ve *lübezen Kristuša síli nás*, tak se čüti on, kak či bi posili ga kaj vleklo na to, naj vso svojo lübezen njemi posveti. Za toga volo je mro Jezuš Kristuš za nas vse, naj ne lübimo že več samoga sebé, ino jedino njega.

Presveto Srce Jezusovo.

Srce Jezusovo milo,
Večne si ljúbézni plam,
Ti Srce si odklenilo,
Sveti raj, ljúbéče, nam!

Srce Jezusovo milo,
Večne si ljúbézni žár;
Krv za nas si vse prelilo;
Gde ednák je tomi dár?

Kerec J.

Romanje po ostanke Sv. Martina v Tur na Francuško.

Milano, 1913. Máj. 26. 27.

Ženske! Zdaj pač robce doli z glavé; možáki, vi pa klobúke; ino vsi razglavni čtite, štera bom vam od Milano váraša piso. Milano je takše mesto, gde je vredno oči odpreti, vúha odkriti i razglavni biti. To je takše mesto, gde je vnožine lepote, gde je vse čisto i lübléno natelko, ka tá vidévši človek pozabi samogasebé; ráj de glád trpo, naj samo kem več vidi. To je takše mesto, gde je nikelko svetnikov hodilo, kakti: Sv. Ambruš, Sv. Gervázi ino Sv. Protázi, Sv. Monika ino njéni lübléni sin: Sv. Augustin, túdi v tej časaj naš svetnik Sv. Martin. Tú je bio púšpek okoli 20 lejt Sv. Károl Boro-mejski. Jelibár vredno je pred takšimi hobo dolivzétí.

Májnika 26-oga zadvečera okoli trétje vóre nas je vlák v Milano prevleko. Oh da pa lepi i velki kolodvor má té váraš. Komaj njemi človek na konec vidi, tak je dugi. Té je vékši zrásó kak naše slovenske postáje kak Sobočka, Radgonska, Lendavska. Pa tej so- včási prázní, alí te Milanski je sploh nakláčeni z lüdmí. Gda človek z železnice dolistopi, nemre naednok notri v váraš bežati. Tú je nej tak, kak v Püconci, v Mačkovci i poprejk na vseh naših štácijaj. Tú človek z železnice-

more notri pod zemlo iti. Pod zemlov lepa z samim belim i bliščečim marmorou oblečena pot pela vu hižo. Vse-povsédi blisk svejti, tak, ka je pod zemlov rávno tak svetlo, kak ober zemlé, gda sunce sija. Ki je nej vučeni toga, on nanč vpamet ne vzeme, či pod zemlov ide. Pa právim vse je tak čisto, kak da bi v škatuli bili. Meni se je tak dopadnolo to, kaj skoro tū ostano, či bi mi nikák med nami osmimi to nej kričao: Hej, dečko, naprej!

Kak smo vō z zemlé prišli, trijé so nas čakali, naj bi njim svoje kárte prejkdáli. Mi smo na pot meli kárte, ali naše kárte so nej bilé mále i trde. Naše kárte so velke bilé i méhke, lepo vkūp zvézane v edno knigo. Té kárte smo si mi že prvle spravili, kak bi se na to dugo pot dáli. Tak ka nam po poti skoro nikde nej trbelo kárt jemati na železnici. Pri velki postájah, gda so nas za kárte prosili, smo to velko knigo vōvzéli, eden papér vōvčesnoli, toga ovomi v roké potisnoli i tak smo dale šli. — Gda vse papére vōzčešemo z teh knjig, te bomo v Somboteli. Do Milano smo 4 vōvčesnoli. Ja, pa se ešče nikaj nej poznalo na knigi, kabi kaj falilo ž njé. To telko pomeni, ka ešče do dosta-dosta postáj inoremo pridti, i dosta vōčesati, či ščémo domo priti.

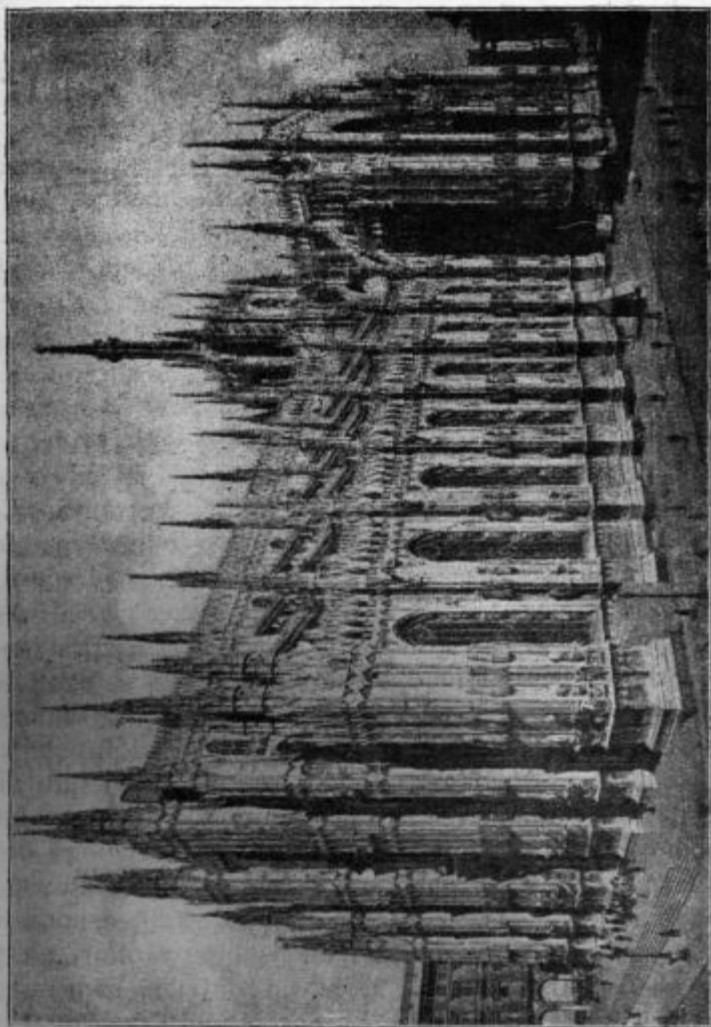
Gda je vsaki svojo kárto doli djao na stácii, okoli voditela kanonika našega se správimo. Oni so se nam poskrbeli za kvarteo. Samo ka je te kvarteo nej pri železnici, nego notri v váraši; ime je pa tomi kvarteli: „Hotel Metropole“. Iščemo záto priliko, štera nas k Hotel Metropolu správi. Peški naimre ne bi radi šli, ka je vroče bilo. Najšli smo priliko, pa nej samo edno, nego lahko višé sto. Telko fiakarov ino automobilov (motorov) prázni je stalo za tūhince. Več je tū té prilike, kak v Venezii ládje. Vsi lepo na réd postavljeni. Eden se tak poleg drūgoga stisne, ka med njimi niti iti nemore. I nej samo motorje so vrédi, nego tūdi fiakarje. I te so tak po gospodskom bili oblečeni, nej tak, kak naši kočšje. Lepše hodi tū fiakar, kak prinas vnogi gospod. Kranščák, klobūk tak visiki i dugi ma, kak eden šūrki-šūrki čaren dojni pisker (lonec). Pa se njemi tak sveti, tak da bi ga vōzbiksao. — „Hotel Metropol“ je čako nas. V to gostilnico nej trbe peški iti, pa tūdi nej z kolami, nego eden nazarensko velki automobil čáka na svoje goste. Tak je vōglédo té

motor, kak edna mála hiža. Odzajaj se nam dveri odpréjo, pake na streho zlučamo, mi se pa notri správimo. Drūgo nej, ka začnolo odspodi nikaj ružiti, okoli nás trepetati. Sam si mislo: ka te zdaj bo znami? Lekar je motori hūdo grátalo, ka tak brše. O nej! Samo potáče si je malo brūso. Za eden čas se njemi trompeta zglesi ino motor z nami leteti začno.

Tak veselo pa potihoma je šo. Radūvao se je, ka svojemi gospodi 8 pejnezni lūdi pelo. Približávamo se notri v váras. Strašna lepota vsepovéd. Odspodi cemen-tane ceste; bole čiste, kak vnogi naši hižni podi. Na dvá krája lepe palače. Človek se jih nemore uaglédati. Pred nami pa sto i sto motorov i kočūj. Pa či bi ešče pri méri bili ti. Nej, nego eden bole leti, kak drūgi. Ino vse vkriž. Sam že strah bio, ka se šteri znašim „Metropol“-om vkūper vdári; te znamkar vsi močno jeknemo. Ali to se ne zgodi záto, ka vsáki motor má svojo trompeto, i tá vsigdár močno zbreči, či se šteri drūgi proti njemi pribli-žáva. Tak zbreči, ka se zosága i dale beži. Po poti smo eden tákši motor sréčali, šteri se je nás nej šteo ognoti. Trompeta njemi je večkrát se zglasila: Hej, — hej! Ob-prvin tak potiho. Potom bole i bole naglás. Naslednje se svádila i pétkrát z cele moči zbréčala: hej, — hej, — hej, — hej-hej! Zdaj se je komaj ogno te okoren auto. Naš se pa zdaj veselo mimo zbrčne ino za okornost tak zahváli ovomi motori, šteri se je nas dugo nej šteo ognoti, ka odzajaj zasebov grdi čaren dim pūsti iz sébe, tak, da so se ovi na automobili tak kisilo držali, tak da bi že tridni samo jesi pili. Jas sam si pa mislo v sebi, — vō sam záto nej pravo: „Tak vam trbe, zakaj ste nas prve nej pūstili naprej.“

Že 16 minut je leto znami naš motor med samimi lepimi zidinami, glaženimi bautami. Či bi bole pomali šo znami, te bi to tūdi vam povedo, ka sam vu bautaj vido; nego de je pa Metropol tak z silov klepao, da sam notri nikaj nej vido. Pri ednom mesti je li záčao malo bole pomali iti. Malo je falilo, ka nej henjao. Meni se je tak vidlo, da se je zosagao. Od koj bi se pa vendar sagao? — Te zaváramo — ka zaváramo? — Gospodne Bože: Znáte ka? Edno velko — velko kameno zidino, puno vseokoli z tōrmami. Tak da bi nas što goripotégno, vsaki

med nami si je nájednok etak^u zdehno: Aha — aha. — To je; to je! — Ka je to? To je tista imenitna Milanska cerkev, to je, kak Milančarje pravijo: Duomo (stolna cerkev, ali stolnica.) Auto znami pomali ide mimo nje. Nej

Stolna cerkev v Milani

se je mogo paščiti, zato ka tak natlačene^u vulice sam do tistigamao nej vido, kak je tá poleg Duoma cesta. Mi smo pa radi bili, ka smo nej z silov šli; smo bole poglednoli na vse stráni zvúna to cerkev. Nej sam mogo očih doli

z njé vzéti, takše delo je to. Bi jo glédo tri vöre, či bi me što tū nehao. Samo ka té bedásti motor čeravno pomali, le je bole i bole naprej šrajfao z nami. Že je mimo cerkvi prilūkao, gda nájednok je henjao. Ka pa te zdaj bode, ka je henjao? Te zvedim, ka záto smo henjali, ka smo domo prišli k „Hotel Metropoli“. Kak sam zdaj jas rad bio ka je naš dom poleg Duomo bio. Zdaj bom vendar vsigdár lahko vido to cerkev i hitrej pridem v njo molit i mešūvat.

V Metropoli prvo delo je bilo, da smo se notri zglásili, ino po lifti, kákši je v Venezii v Kampanelli bio, ka je lūdi gori vozo, v svoje hiže spravili. Moje mesto je na štrtom štoki bilo ino okna proti Duomi glédala. Nikaj se vréd poberémo i po tistom včasi namesti nas šlo vseh osem Duomo glédat, kákša je znotraj. Odzvūnaj se nam je vsem preveč dopádnola, kakša koli je znotra. Notri pridemo i zaprva — nikaj nevidimo. Cerkev je malo tmična tak ka v njej, ki z velke svetlošče v njo pride, nikaj nemore v pamet vzéti. Gda smo že malo duže bili v njej, te či bole — i bole se nam začnejo oči privaditi. Eden to vpamet vzeme, drūgi drūgo, i ka se je nam dopadnola, za tistim smo vsi razišli, i ka naj se nišče med nami ne zgūbi, vkūper so nas mogli voditeo goniti. Pridoči na sredino cerkvi, zaváramo eduo, na štiri kūkle napravleno i okoli z železom zagrajeno mesto. Vidim, ka se okoli toga mesta ovi dolipokleknejo i molijo. Jas sam nej znao, ka to mesto pomeni; ali záto sam tūdi poleg ovih doli poklekno. Molo sam ja, — to vam ovadim, — nikaj nej, glih záto, ka sam ne znao, ka je to. Mesto molitvi sam čteo, kelko čentesimo so talijanje na sredino toga zagrajenoga mesta zlūčali. Ali kak so gori stanoli, včáši sam jé spitávao, ka za ednoga mesta je to. Te mi ovadijo, ka odspodi toga mesta je oltar Sv. Károla Boromejskoga v oltari pa njegovi svéti ostanki. Žao mi je bilo, zdaj ka sam se prle poleg groba Sv. Károla tak po posvetnom obnášao. Obprvim sam se sréčao z Sv. Károlom, pa zdaj sam pejneze čteo, nej molo. To je nej dobro bilo. To nikak morem popraviti, gda de prilika. — Od sredine cerkvi idemo na levi stranski kráj, i tū pri ednom oltári vōdjano vidimo Nájsvetejše. Oltarsko Svestvo. Ništerne pobožne dūše so molile pred njim. Mi tūdi to činimo za njimi. To se mi

Je nájbole naopačno vidlo, i nej dopadnolo, zakaj je tū Olt. Svestvo nej na prednjem oltári, nego vu tom koti? Ve pa pri nas je vsigdar naprej!

Pa tak tūdi trbe. Vseformo sam se čednjo, te sam se naslednje tak nikak pomiro, ka záto more olt. Svestvo tū biti na stráni, ár tū lūdjé lezej stopijo k sv. prečiščávanji, či bi pa v svetišči na prednjem oltári to držali, bi pope v molitvi motili lūdjé. — Vse nej dugo so me G. Tajnik pitali nikaj veseloga. To so me pitali, či bi rad vūtro pri grobi Sv. Károla mešūvao. Od veselja bi skoro zkričao; „Ja zakaj pa nej? Z srca rad, či je to mogoče.“ Te sva šla k onomi dūhovniki, ki so pazili na ostanke Sv. Károla, ino sva ga prosila, či bi mogoče bilo vūtro meni tam mešūvati. Takši čemerasti gospod so bili te ravniteo, ali záto so dopūstili, ka dvá lahko tam mešūjeta, nego to so nama močno zapovedali, ka ob pétoj vōri že tam morem biti. Jas sam pa obečao, ka nemo ráj celo noč spao, ali ob pétoj vōri bom tam. Na to so nas te vse notri pūstili v kapelo sv. Károla. Ne bom vam lagao, gda vam to ovadim, ka sam uej vūpo na to sveto mesto za ovimi ti. Nájbole záto me je sram bilo, ka sam se tak po posvetnom obnášao, kak sam se obprvim ž njim sréčao. Za ovimi na slednje sam se li v eden kot stisno, tū doli poklekno, i zdaj več nej pejneze čteo, nego molo, molo tak genlivo, kak sam ešče malo gda to včino, Vōidoči z té kapele, smo nadale cerkev glédali znotra. Dugo smo jo glédali. Nej smo mogli ž njé vōiti. Tū je vsaki mali falat vreden za poglednoti. — Vidim, ka me to ščete pitati, kak se meni dopadnola ta imenitna čūdna cerkev znotra. Rad vam povem, samo bodite malo potrplivi.

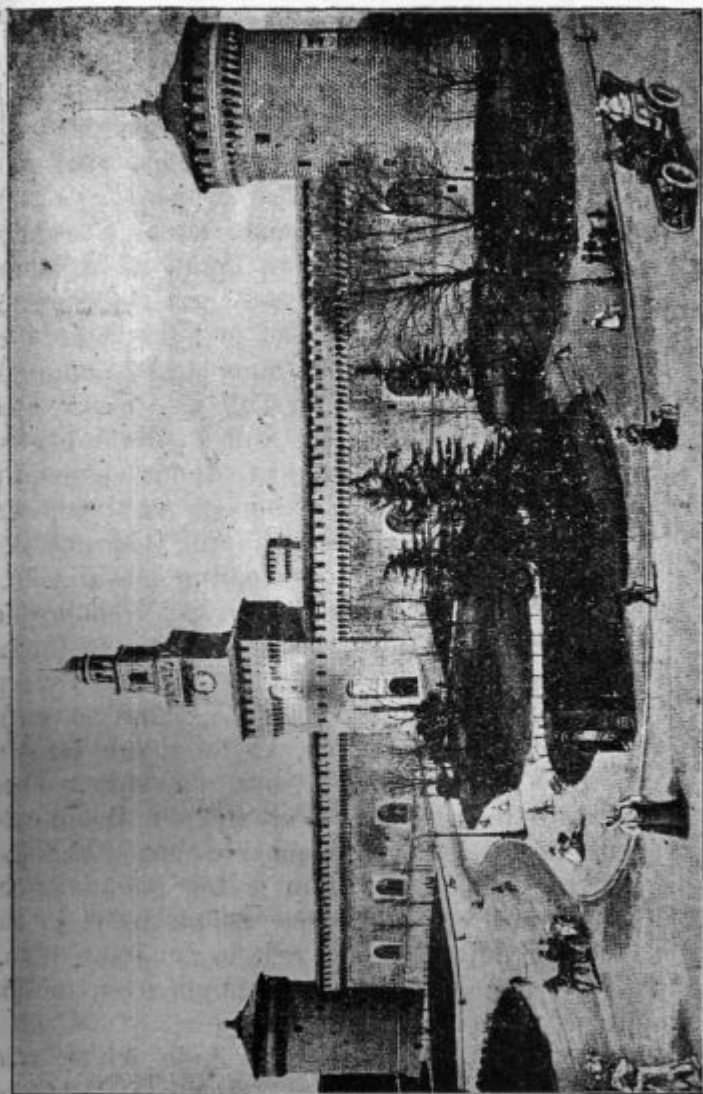
Jas sam si tak mislo, ka de tá cerkev znotra tūdi tak cifrasta, kak je zvūna, Pa je nej tak. Kak je cifrasta odzvūna, tak je prosta odznotra. Nanč je nej namálana, vse je natur-marmor. I rávno to je njéna lepota. Edno je samo namálano: okna. Tri strašna okna má naprej. Vsako okoli 5 metrov šúrko, 15 metrov visiko. Odzgora vsa okna na špic idejo. Zvūn teh treh oken ešče vnoga drūga ménša okna sojo, ino vsako namálano. Pa edno lepše od drūgoga. Življenje šteroga svetnika je nájvečkrat slikano, ali pa kakšo zgodovino nájde človek na tej kejpaj iz sv. pisma. — Cela cerkev je nej na 4 kúklé zozi-

dana, kak nájveč naši cerkev; fundament je eden veliků križ. Velikočo te hiže bože nájbole to kaže, ka 5 ladj má. Duga je pa 150 metrov, šúrka 90 metrov. Te tak bole šúrka, kak je duga šteraštéč naših cerkev.

Vse smo spoglednoli znotra, vsaki kot gorivdarili. Te e nikákomi na pamet prišlo, ka bi dobro bilo v tōrem tūdi gori iti. Zaženemo se proti dveram, štere v tūrem pelajo. Samo ka sino tak nej mogli gori. Nej smo si kúpili kárte, brezi kárte pa talijan nikoga ne pūsti na té visiki tōrem. Kárta je ceno mela edno liro. Za to so nas že gori pūstili. Vsi idemo gori; mi mlájši i sūhi naprej. Idemo-idemo, naprlé na streho cerkvi pridemo. Streha je nej nášfen, nego tak pošfen razprestreta, ka se na njej lahko sprehája. Ništerni so dale nej mogli iti, tū so opešali. Mi ovi više se napelamo v istinski tōrem. Do polovine tōrma pridoči, páli so opešali drūgi. Samo dva sva ostala, šteriva sva šla tak visiko, kak je samo mogoče bilo. Té veliki tōre je 108 metrov visiki. Z té visine sam jas doli glédo kakša je odzvūna cerkev, i kákši je celi Milano váraš.

Lūdžé moji! Znáte, na zvūnejšujo podobo gledoč ta cerkev na sveti nema pára. Obprvim to si je vredno zapomliti, ka vu toj velikoj cerkvi zažgánoga cigla nindri ne ga; nej v podseki, nej v stenaj, nej na strehi. Tū je vse-vse kamen: beli marmorni kamen. To je v podstávki to je v stenaj, to je na strehi Pokrivátjega cigla-črepa ta cerkev tūdi nema. Ešče streha z kamnom pokrita. Z toga si zdaj lahko zmislite, kak močno more vse tū napravleno biti. Zvūn velikoga tōrma, šteri se više sredine cerkvi z digáva proti nébi, jeste vnogo menši tōrmecov teliko, da je grdo ešče glédati. I te menši tōrmeci se vsi okoli velkoga správlajo, tak kak piščanci okoli kokvače. To je samo razložek, ka te máli tōrmeci ne lečejo okoli velkoga sem pa tá, kak lačni piščanci, nego vsaki má svoje mesto, šteroga ne sme zapūstiti. Tei menjših tōrmecov je vsevkūper 98. Tūdi vsi z naturnoga kamna. Vsaki tōrmec ne stoji prázno. Nego gori nanjen, notri v njem, okoli njega odspodij pa odzgoraj z marmora lepo vōvsekani stebri svetnikov. Te kameni svetniki stanjūjejo v tōrmaj. Nikaj se ne zoságajte, verte mi, ka ne lažen, gda vam to právim, ka tákši marmorni stebrov tá cerkev má vsevkūper dve jezero.

Z velkoga torma nej samo celo cerkev lahko vidi nego tudi celi váraš. Vü-zforme dosta zidin vseokoli. Eti so pa-
dače, tam druge cerkvi z svojimi tormami, tam pa pá notri

Vladarska palača v Milani.

v váraši máli logovje za sprehájanje. Više pétsto jezér
lúdi má Milano. Malo fali, ka je nej tak veliki, kak naš
Budapest je bio pred desetimi letami. Tak velkoga váraša
sam po poti ešče nej vido.

Duže bi bio gori na tórmí, samo ka je preveč velki veter vleko tam na visini, tak ka me je doli splodo. Po poti sam si premišlavo, kak dobro bi bilo, či bi mi tam na slovenskom tūdi tak velke cerkvi meli, pa tak lepe. Da bi vsi lūdjé lahko v cerkev šli, nej pa vōni vedrili, kak v Tórnišči i v Bogojini pri Gornjem Siniki, Pri Sv. Jūrji, Jeléni, gde je ešče zdaj več včél, kak veliki je koš. Pa da bi tiste cerki tūdi tak lepe kamene bilé. Kak sam si od toga premišlavo te mi je na pamet priletelo: „Čūješ samo ka je to nej mogoče, da bi vi tūdi tam privas kamene cerkvi meli. Privas, gde je včási preveč mrzlo, bi té kamen vse razpoko. Kamena cerkev je samo v Milani dobra. Tū je stálno toplo, tū je dobro z kamna delati zidine.“ Ino resan. 1387.-ga leta so začnoli to cerkev delati. Že više 500 let je tomí; i ešče dnes trdo stoji. Kder-kder vidi človek samo kákši popravek z kamna. V tom mišlenji pridem doli z tórma v cerkev. Znóvič začnem tisto glédati, ka sam že prvle pogledno. Človek bi rad vsigdar glédo tisto, ka vsigdar se njemi vidi.

Prišla je vōra, gda smo slovo mogli vzéti od cerkvi. Tak smo se že poldrūgo vūro mūdili tū. Doli poklekнем i hvalo dam Bogi, ka sam to imenitno mesto vido. Da vsáki nema priložnosti to viditi, kaj je pa vredno glédati. Radūvao sam se z radostjov jáko velikov, ka to imenitno zidino nema svetska oblast, ka jo nemajo krivoverniki, nego katoličanci. Rad sam bio, ka to zidino so katholičanci Jézusi dáli. Rad sam bio, ka to zidino Jezus má.

Či je ravno že proti večéri bili, ka smo z Duomo prišli, počivat iti je izdaj ešče prerano bilo. Dokončali so zato romarje, ka poglednejo milanski cintor. Kak so dokončali, tak so včinoli. I nej njim je žao bilo, ka so tá hodili. Cintor, brūtiv pokopališče milansko, či je ravno nej to nájlepše i nájvékše na sveti, je izdaj tak lepo, ka za nájlepšim i za nájvékšim cintorom na sveti na drūgo mesto moremo njega položiti.

Lepoto toga pokopališča bi ešče bole lahko vživali, či ne bi trūdni bili. Ali to je že preveč bilo, kaj smo mi té dén včinoli. Vej pa ka si mislite. Té dén, kakti májnika 26-oga zajūtra ob 6-toj vōri smo ešče v Veneziji bili, ob sédmoj v Pádovo prišli, i tū kak znáte, smo v cerkvi Sv. Antona mešūvali. Ob desétoj páli z Pádove odišli, mimo-

Verona váraša mimo Bresčie, pa komaj zaodvečara v Milano prišli. Tū tūdi nikaj nej počivali, nego ešče gori po tōrmaj velikih hodili. Naslednje človeki li dojde. Že so se nam milile nogé, nogačice. Drūgo smo si nej znali kaj začéti, počivat smo se správlali. Samo ka či je človek znotraj prázen, tūdi nemore počivati. Zato smo se spravili vsi k večerji talijanskoj. Po tistom ovi odidejo v Metropol glédat pod kožo, mi trijé slovinci pa se sprevájat v „Galeria Emanuele Vittorio“. To mesto je nej daleč vkraj od stolne cerkvi. Galeria Vittorio Emanuele je edna strašanska velika palača, štera v križ dve cesti má v sebi. Ceste odzgoraj na štrtom štoki z glažovinov so pokrite Vsaka cesta blūzi 200 metrov duga, na dvá kraja so same nájbogatejše trgovine z nájlepšim pohištvom. Svetloča od lampašov takša bila, ka človek malo nej oslepno. Vózforme dosta lūdih nájde tū človek vsigdár. Radi se mūdijo v Galeriji milančarje. Ráj, kak v Duomi. Ležej njim spadne se sprevájati, kak Bogá moliti. Ali naj bode kakštéc svetla, kak stéč bogata, kakštéc puna lūdih Galeria Vittorio Emanuele, jas, pa vsi romarje, pa vsi tūjinci, pa vsi lūdjé to pravijo, ka predstolnov milonskov cerkvov selislobodno skrije.

Že ščista kesno je bilo, ka smo se v „Metropole“ na počitek dáli. Meni je to nikak nej šteló z gláve spadnoti, gde bom mešūvao zajūtra. Sploh samo Sv. Karol mi na pameti bio. Na miseo mi pridejo njegovi starišje, ki so dobroga srcá bili ino velko skrb meli za siromake. Oča Sv. Károla si je večkrat tak zgučao: „Či bom s jas za siromake skrbó, Jezuš de se te za mojo deco skrbó“. Pa prav je gučao oča. Takšega siná njemi je Gospodni Bog dao, ki je na hitroma v Milanoi prvi človek, v nébi pa lepi svetnik postao.

Narodo se je Sv. Karol 1538-oga leta. Skoro že pred 400 letami. V to Duomo, gde smo zdaj mi bili, je on tūdi hodo k so mesi. Tū v Milanoi se je tūdi včio šole. Mali Karlek je dober šolar bio. Či je ravno samo Karlek bio, že si je tak čedno premišlavao, kak Karol. Ponizen, nedužen mladénc je ostano, i za dūhovnika je stopo. Za volo svetoga življenja ino modre glave ešče celo mládi je že za kardinala imenūvan bio. Gda so pa v Milanoi pūšpek vmrli, sv Karola zebrali za pūšpeka. Bio je preoster pa tūdi predober. Preoster za sébe.

Nájbole je odúrjavao velika jela. Či bi on vido, kelko naši slovinci na gostúvanjaj potrošijo, znam, ka bi se pres-trašo. Redno uživati jestvino, sv. Karol nej brano nikomi. Ali naše slovence bi nikelko krát ostro pokárao za volo njihovoga velkoga jela. Sv. Karol se je nej krmo. Rájši se je posto. Pa tak ostro, da je tisto med nami za njim nišče nej mogo činiti. Náčiše poste je meo v velkom posti, kakši so zdaj naši. Poleg ostroga posta je pa vnoga dela opravla. Naša Sombetelska púšpekija okoli 200 fár má. Njegova púšpekija je mejla 800 fár. I té je on vse spog-ledno večkrát nej z automobilom, nego z prostnimi kočú-jami. — Je túdi Sv. Karol predober bio na drúge. Tak smileno srcé je nišče nej meo vu váraši, kak on proti onim, ki so v nevoli bili. On je bio oča vseh siromakov. Kaj je prihráno nasebi, je tá zdávo siromáki. — Veliko delo, ostri posti so njemi zdrávje nahitroma strli. Té do-ber púšpek je že v 47-nom leti svoje starosti vmro. Malo je živo, ali na dúševna gledoč dosta si je spravo. Je živo 47 let, pa si je telko spravo, kak da bi delo 74 let. Záto ka nej so njemi tekli tak pri práznom njegovi dnévi, kak po práznom púščamo mi tá svoje življenje posebno v fa-šenskom časi.

Ober toga velkoga i ostroga svetnika svéti ostankov sam jas mešúvao 27.-ga májnika. Nigdar nepozábim tisto jútro. Malo prerano sam se pri cerkvi zgláso. Ešče nej bilo 5 vóra. Eden bogoslovec, so prišli tá k kapeli dveri odpirat. Nej so mogli železne dveri odpreti. Jas sam njim mogo pomágati. Jas sam mešúvao prvi té dén tú. Od ve-likoga veselja bi se skoro ešče vu méšno obleko obleči pozábo. Bogoslovec so me li goriobleki, mešo lepo z mézni knig vópoiskali. Rávno kak da bi púšpek bio. — Lepa meša je bila tá. Lepša ešče kakšo sam v Padovi v cerkvi sv. Antona meo. Záto ká tú sam ober sv. tela sv. Károla mešúvao, tam v Padovi pa samo vred sv. tela Sv. Antona Tú nemre tújinec razmišleno moliti.

Svoje delo sam dobro opravo. Po tom idem miništrá-livat ednomi med našimi romari. Nej sva v toj glavnoj cer-kvi, vu Dnomo mešúvala, nego v drúgo cerkev sva šla. Bila je pa ta cerkev Sv. Saturninusa. Vu Duomo-i sva záto nej mešúvala, ár v toj cerkvi — zvün kapele Sv. Károla v šteroj sam jas mešúvao, — či je rávno puno oltárov,

mi ki smo ne z Milane, nemorémo i ne smemo mešúvati. Nemremo mešúvati v Duomi, záto ka nevejmo tak mešúvati, kak teh milanski popi tú mešújejo; pa či bi rávno znali, nesmemo. Te pa tei popi lahko náčíšo mešo, bole svéto sv. mešo májo, kak mi drúgi? Nej, meša je edna, samo ništerne molitvi i réd je náčíši tam, kak je prinas. Nesmemo si misliti, ka sv. Peter apostol na priliko že vse tak mešúvao, kak zdaj mi. Glávni déli so ja že tej bili, šteri so zdášnji. Samo molitvi pred glávnimi dělami i po glávnimi deli so ne ednáke bilé, vsepovsédi. V Rimi so drúge molitve k glávim delom devali pa v Milano váraši túdi drúge. Tak je v obema mestoma edna-edna návada nastánola. Rimsko návado so Sv. Peter apostol i njegovi nasledniki ohránili, Milansko pa Anathelon, Sv. Barnabas apoštola vučenik i njegovi nasledniki so nastavili. Nájnáslednje je sv. Ambruš pogladio milansko méšno návado. Ešče dnesdén na njegov náčin mešújejo. Rimska návada méšna je po celom sveti razširjena. Milansko návado so nej zbrisali pápi rimski. Dopústili so, da v milanskoj púšpekiji slobodno tak mešújejo, samo ka zvún Duomo vu drúgi cerkvaj more dopúščena biti poleg milanske túdi rimska návada. Záto sva te müva mogla oditi z Duomo cerkvi, i sva slobodno po našem mešúvala v cerkvi Sv. Saturninusa.

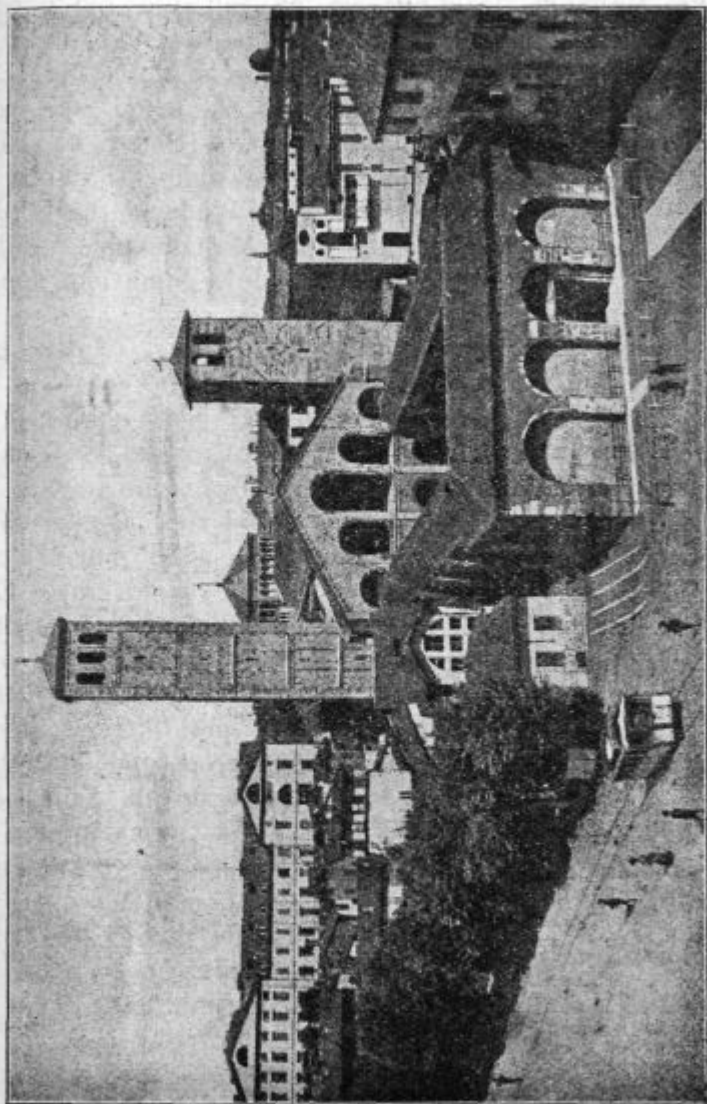
Ob osmoj vóri smo vsi opravili svoje jutrašnje dužnosti. Te smo se malo vü z Milano varaša napelali. Na železnico smo se spravili i ž njov se pelali na zvúnejšuji kraj váraša; poglednoli smo zvúnske kraie. Tú je túdi vsa tak velka čistoča, kak notri v váraši. Daleč smo se záto nej pelali. Na prvoj postaji smo dol stopili, notri odišli v vesničko; goripoiskali njeno cerkev. Okoli dveh vör smo se tú müdili. Ka kaj je ime toj vesnički, pa kaj smo vidili v njej, kaj smo delali 2 vóri dugo tú, tc vam drúgoč dolis pišem. Ešče ednok mo tak tú mimo šli. I gda bomo tú ešče ednok mimo hodili, te de nájpripravnej vam pripovídati vsa tista, štera smo zdaj tú vidili. Dobro de tak?!

Po-edenájstoj vóri smo znovič v Milani bili. Želeli smo nájobprvim poglednoti tak imenúvano „Brera“ palačo. Tú bi vidili lepe kejpé, namálane starinske podobe, štere so nej kakši prostni podobárje delali nego celega sveto nájimenitnejši málarje: Leonárdo da Vinči i njegovi vučeniki. To mesto smo mogli vózapústiti. Či bomo to glédali, te drúgo ne mo vidili. Pa v Milanoi ešče imenitnejša mesta

sojo zapoglednoti. Na priliko denem, tam je mesto: tak zváno „Parko“. Z železnice se včasi tusem narátamo. „Parko“ je Milano váraša nájimitnejše mesto za sprehájanja. Tak je tū vse lepo kak v Paradižomi. Samo ka se tū peški malo sprehávajo gospoda, nego z kočujami ino z automobilami, i tak si zdrávje iščejo, bole ščém praviti kvarijo. Po tistoj vonjūji, štera tū od automobilov vóide, jas tak mislim, nišče ne de bole zdrav, nego betežen. Telko autov letati sam nigdar nej vido, pa tūdi ne mo vido, kelko tū vu „Parki“. Ve pa jih je telko bilo, da sam nej mogo prek ceste vujti. Prek sam mogo iti po ednoj poti. Prvle kak bi začno bežati, sam pogledno, jeli odkec ide proti meni šteri, ali pa nej. Tak sam vido, ka nej. Začnem zato bežati. Nanč na sredino ne pridem, že trije motorje proti meni letijo. „Jaj, jaj, jaj!“ kajdozdaj zmenov? Kaj bom zdaj delo? Se bom bežo, ali tá? prejk ali nazáj? gori ali doli? — I kak sam se tak čednio sam dokončao, ka nájboše pri méri ostáti. Te se li ovi lahko mené ognejo, Pa resan; tak so se mené lepo ognoli, tak da bi ve ga Bog, kakši krao bio. Kak so pa tei trijé fudašje odbežali, sam se jas tūdi zagno proti ovomi kráji. Ali komaj stopim trikrát, že pa eden kočiš z biksanim cilindrom i štirami konji pred menov. Znovič sam mogo henjati ino njega naprej pústiti. Nego kak se je odvleko odméne, z velkov močjov pritisnem i tak li na ov kraj vujdem. Pa sreča je moja, ka sam z celov močjov pritisno, ár kak sam ma ov kraj prišeo, že lekar edno 5 automobilov se je páli gnalo. Tak so pa ja pražili, kak da bi je z puške pústo.

Na „Parki“ pred nami, ali zato preci daleč dvá stá-riva spomina sta bilá; „Arena“, ino „Arko dela pace“. Se smo nej vúpali peški iti; ka pa če bi nas šteri auto-kjer raztlačo. Mesto tejva spominka smo poglednoli eden stári grad: „Castello Sforesco“. Iz toga mesta so bránili nigda svejta milančarje te svoj váraš proti protivnikom. Ne smemo se naimre spozabiti z toga, ka Milano inda svoje bilo. Svoje králestvo melo, liki Venezia. Tam na talijanskom je vnogo takši vékši várašov, šteri so vsi v stárom vrejmeni samostálno vladárstvo bili. Milano tūdi edno imenitno vladárstvo bilo. Že pred 2500 letmi je Milano stao. Pred Kristušovim rojtsvom 400 let je pod rimsko oblast spadno. Sledi pod vsefelé roké prišo.

Vládali so ga francuſje, nemci i. t. d. leta 1295 leta je Galeazzo Visconti za 100,000 zlatov te orság doli kúpo. Od toga časa mao je Milano pali samostálen. 1447-oga

Gérkev sv. Ambroža v Miláně

leta je Galeazzo Visconti famillija vómrla. Prek je te celo imanje Sforzo grof vzeo. 1535-oga leta je ta famillija tûdi doliprišla. Milano je za tem pod ſpanjolsko oblast prišo. 1713-oga leta je pod našega soseda casarstvo

spadnolo Milano. Tei so po vsaj sili naveke za svoje šteli zdržati to mesto. Ešče imé so šteli preobruoti. Mesto Milano so tak pravili: Majland. Nego nej so se dugo veselili svojemi Majlandi. 1802-oga so že talijanje bili v njem. Iz Majlanda je znovič: Milano grátao. Ali 1814-oga leta je znovič naše sosedovo casarslvo v roke dobilo to. Iz Milano je obdrüğim: Majland nastano. Že se je tak vidilo, da Milano vmerje ino Majland de živo. Samo ka rávno to je falinga bila, ka se je samo tak vidlo. 1859-oga leta je Austria od talijána bita bila i Majland obdrüğim zgubila. Ešče dnes je nej njéni. Dnes Majland spi, i Milano dele živé. »Castello Sforzesco« je dnes smo lepi spomin indašnji lepših časov.

Po tom gradi je red prišo na cerkev: »Materé bože milosti«. Nájbole svojoformo cerkev je to. Törem je tak šürki, kak je šürka sáma cerkev. Okrogeo, okoli pa vse prebodjeni z velikimi oknami. Dominikanarje so inda tū sv. mešo slūžili. Zdaj niti glasa njihovoga ne ga čūti. Talijan je nje splodo z drüğimi barátami vréd. Klošter so poleg cerkvi méli zozidani. Ešče dnes stoji pod svetckov oblastjov. Zvékšega je kasarna z toga samostana. Eden deo je samo vövezéti. V tom deli se najde edna velika obednica. To smo tūdi poglednoli. Lehko záto, da bi tū dober obed dobili? Nej. Obede tū več ne davájo. Tūjinci obednico zato goripoiščejo, ka tū je on prvi kep: »Slednja Večerja« Lionardo da Vinčija, od šteroga podobe skoro vsaka krščanska familija má. Leonardo da Vinči je to »Slednjo večerjo« na steno naslikao — namálao pred 400 letami. Stena je 10 metrov šürka, 5 metrov visika. Velika škoda, da se stena lūšči, i kep tak pošali na nikoj ide. — Nikšega obeda sam pravo, smo nej meli v toj obednici. Pa li smo mogli vsaki edno-edno liro pláčati. V toj obednici samo gledati že edno korono košta, kaj pa bi koštalo, či bi ešče kaj dobroga tūdi jeli?

Ešče edno mesto moremo poglednoti, prle kak z Milano vároša oditi nakánimo. To mesto je pa cerkev Sv. Ambrosa: »Basilika di S. Ambrogio«, »Henjajmo malo tū«, — pravili so eden med nami, — »i premislimo si, gde stojimo. Tū je vsaka lūknja puna nájlepših spominov indašnji časov«. Ta cerkev se zové za glavno cerkev. Záto, ka gda je ešče »Duomo« nej bilo, to je bila glávna cer-

kev. Zové se tūdi za Cerkev Sv. Ambrosa, záto ka jo je on dao delati z vékšega.

Što je bio Sv. Ambroz? Táksi mož, kakše bi dnes nájbole trbelo, ki bi pravico vsakomi ešče králi vūpali povedati. V Rimi se je narodo. Pobožno živo. Pridno včio. Tak ka njegovo imé vsepovséd poznano bilo. Ešče v Milano váraši so čūli od njega. Pa Rim i Milano sta daleč vkraj eden od ovoga. Záto so ga pa milančarje za varaškoga poglavára postavili. Svojo dužnost je tū tak lepo spunjávo-ka se je vsakomi dopadno. Zgodilo se je pod njegovim poglavarstvom, ka so milanski pūšpek mrlí. Dūhovniki i lūstvo vkūp pride odeberat novoga pūšpeka. Ambros je tūdi med lūstvom bio; na réd je pazo, kak oblastnik. Lūdje so se eden čas čednili, koga bi za pūšpeka postavili. Te je edno dete v cerkvi zkričalo: „Ka si premišlávamo? Ambroz naj bode naš pūšpek.“ Ovi pa za detetom: „Tak je, Ambros naj bode naš pūšpek.“ Ambros je šteo pobeognoti. Samo ka so ga zgrabili; mogo je pūšpek postati.

Dober pūšpek je grátao ž njega. Neprestanoma je včio lūdi; dosta knig piso; hūdodelnike če je rávno casar bio, pravično kárao, žalostne tolážo, pokornike na dobro pot správlao.

Pravo sam, ka je hūdodelnike kárao. Hūdodelnik je ednok grátao sam njegov casar: II. Theodosij. Theodosij je sam vu sebi dober človek bio. Katoličansko vero je razširjávo. Pripetilo se je pa ednok, ka v ednom váraši so lūdje se nikaj proti postavljali casarskim zapovedam. Gda je to on zvedo, čemerje so ga obleteli. 7000 lūdih je vkūper dao pozvati i tem glavé odsekati. To bi pa jelibár ne smeo včiniti. On pa to mislo, ka dobro delo včino, zato pa celo mirovno se je z vojskov ravno v to cerkev, gde smo mi zdaj stali, šteo podati. Ambros pūšpek so ga pri dveraj čakali. Ali nej záto, ka bi ga pohvalili, nego pokárali. Theodosij je v cerkev šteo iti, Ambros pa prednjim dveri dolizaprejo. „Lūdomorec, kak si ti“, pravili so njemi, „nemore v cerkev iti.“ Lūstvo je vkūp glédalo, ka kaj te zdaj bo. Vsi so trepetali. Theodosij, gda je vido, ka notri nemore, etak si je zgučao proti Ambrosi: Ve pa David krao tūdi lūdomorec bio: Uriaša vmo-riti dao.“ Ambrosij njemi na to etak odgovorijo: „Či si nasledūvao grehnoga Dávida, tūdi nasledūj pokornoga.

Dávida“. Ino to je tak ostro vöpovedo. ka se je casar püşpeki podvrgo, pokoro delo i po pokori v cerkev stopo. Na tistom mesti smo stali, gde se je to godilo. Tak gda bi meni tüdi vu vüha cinkala Ambrosiosa reči: „če si nasledüvao grehšnoga Dávida, nasledüj pokornoga Dávida, tak slobodno v cerkev stopiš.“

V cerkev smo stopili. Začnemo okoli glédati. Eden nam naznani, ka to je ono mesto, na šterom je stala predganica Sv. Ambroša. Dober predgar je bio te püşpek. Po celom Talijanskem je raznešeno njegovo imé. Ešče neverni mladenci so hodili njega poslušat. Posebno eden je bio, ki je najráj hodo sem predge poslušat, te nájokornejši, edne sv. matere jedini sin. Za koga je ona teliko skuz pretočila; koga je ona sv. Ambroši dostakrát v molitvi poročila; té okoren mladénc je bio: Sv. Monike materé žalosten sin: Sv. Augustin. Če Ambrosa ne bi bilo, bi znábiti Monika v velkoj žalosti v dvojnost spádnola. Ali on je žalostne znao tolažiti: „Vüpaj se žena“, — pravo je večkrat jočéčoj Moniki, — „Sin, ki svoje materé telko skuz košta, se nemre pogübiti.“ Pa se je tüdi nej pogübo. Ednok v eden kot stišujeni poslušša reči Ambrosöve: kakštéc se je proti poslavo, boža moč se ga je poprijéla v srci. Začno si premišlávatí, v kak velkoj blodnosti je on; začno pravico iskati; najšo jo je. Povrno se je; okrstiti se je dao. Sv. Ambros ga je okrsto v toj cerkvi. Sv. Monika je tüdi tam bila pri krsti. Trijé so hodili v toj cerkvi: Sv. Ambros, Sv. Monika, Sv. Augustin. Tü so tej Bogá molili, tü za veliko pornenje hvalo dávali, tü so kléčali, tü molili pred Oltárskim Svestvom za povrnenje ešče drügi vnoгих grehšnikov. — Gde je tisti človek, ki to zná, tü stoji, i li v srci, v düši trdi ostane?

Pá bole naprej stopimo. Tam zaváramo eden oltár. Gda püşpek pri tom mešüjejo, proti lüstvi glédajo. Pod tem oltarom je skriti on oltárec, na šterom je sam Sv. Ambros mešüvao. — Za tem oltarom na dva krája z poti pelata v svetišce. Pod svetiščom so trije grobi. Treh sveti lüdiह trije grobi. Sem notri smo tüdi šli. Na sredi počiva sam Sv. Ambrus. Tü je bio on svéti püşpek. Vu Milanoi je pravično živo, v Milanoi je tüdi batrivno vmro. Na smrtnoj posteli so ga prijatelje prosili, naj bi si zproso od Bogá zo milost, da bo duže na zemli živo. On njim

odgovori : „Nej sam tak živo, ka bi me moglo sram biti med vami duže živeti ; pa tudi mréti se ne bojim ; znam, nájmre da mámo dobrega Gospoda.“ I vmro je 397. leta. Zdaj tú počiva njegovo sv. telo. Poleg njega dvá mantrnika počvata : Sv. Gervasi ino sv. Prtazi, štere v litanijaj večkrat na pomoč zazávamo. Tidva svetnika ešče prvle, kak bi Sv. Ambros v Milanoi bio, sta za vero krv prelejala. Njidva tela je niki bogábojéči človek, po iméni Filip, v svojo hiž ; zakopo i tak pred neprijatelmi skrio. Po božem ravnanji je Sv. Ambruš sv. tela sledi gori najšao ino na njidva čast je zozidao ono cerkev, v šteroj smo zdaj mi bili, štero dnes za cerkev Sv. Ambroža zovéjo. Sv. Ambros je tedva mantrnika vrelo častio. Pri tedva mantrnika sv. telaj se je spoznao i prijateljstvo skleno tudi z našim svetnikom : z Sv. Martinom.

Že znamo to, ka Sv. Martina starišje so iz Sombo-tela v Pavio prišli prebivat. Pavia je poleg Milano váraša. Sv. Martin kak mladenec se je večkrat mogo v Milanoi, pa tudi v toj cerkvi obrnoti. Sledi, gda je že na Francusko prišo, kak voják je večkrat domo hodo štariše glédat v Pavio. Po poti je tudi pogledno notri v Milano váraš. Vidili bomo, ka Sv. Martin pūšpek postane ; kak pūšpek v Milano pride ednok naš svetnik ravno k Sv. Ambroši. Sv. Ambroša je proso eden deo ostankov od tel Sv Gervasija i Sv. Protazija za edno cerkev. Sem je sv. Martin rávno tak hodo po sv. ostanke, kak zdaj nás osem romarov. Samo, ka on po ostanke svetiva mantrnika, mi pa po njegove ostanke. — Sv. Ambroš je rad dao ostanke sv. Martini. Sta prijatela postanola pri tej ostankej. Oh da bi mi tudi postanoli vsi tak dobri prijatelje, kakšiva sta bila Sv. Ambros i Sv. Martin.

Ovo ! Slovenci moji. Tak gléda vó Milano váraš. Je v njem dosta-dosta lepoga i svetoga. Nevem, či bom gda sveta ešče hodo tú, ali nej. Ali to znam, ka Milano nigdar nepozabim. Vido sam denešnji Milano, návčo sam se tú indašnji Milano. Tú, v njem sem začno lúbiti sv. Moniko, Sv. Augustina ; Sv. Ambroša, pa Sv. Károla. I močno verjem, ka tú sam si spravo tudi to miloščo, da do me tei svetniki tudi pomagali verno delati, dobro živeti, i žitek tak srečno dokončati.

Pesem k našoj Materi.

Mati boža, Mati drága
Odpri nam nebeska vráta!
Deca revna mi smo tvoja,
Nemamo že več pokoja.

Vse pregánja nas na sveti:
Vero právo šče nam vzeti.
Tvojga lüdstva tábor máli
Neprijatli so napádli.

V domovini stáro — slávnoj
Ne rodi za nás se pokoj.
O poglej le na nás doli
In'pri Oči za nás moli!

Tvoji ščemo mi ostati,
Tvoji biti mi sirmáki.
Či pa ne za nás pomoči
Te le vodi gor nas k Oči!

Hladen grob nas naj pokrivle,
Sladke grüde naše zemle
Národ mrtev naj težijo,
Na njih rože naj glasiyo:

„Tü počivle lüdstvo málo
V' veri svojoj vsigdár stálno,
Sini hčeri ete zemle
Deca Matere nebeske.“

Mirosláv.

Sveta Monika.

Kak smo, čuli Augustin, kda je prve redi prečteo iz Svétoga Pisma, dol je djao knigo. Kaj je tam najšeo, to je njegova gizdáva dūša ne mogla vōprestáti, ne se mogao tak jáko poniziti, ka bi on, ki je doségamao svojim grešnim nasladnostam živo, zdaj toga poniznoga i zaničanoga Jezusa návuk mogao nasledūvati. To se pred njim za nemogoče vidilo? tá lūči knigo, ali drūgoč jo pá gorvzeme nazáj, samo ka de te že njegova dūša pripravna nolri vzéti bože reči i prvi rédi, na štere se zglédne, njemi skuzé pritirajo z očíh, štere skuzé njemi vekšo nemrtelnost podelijo, kak njegova bistra pamet.

Monikin oster pogléd je hitro vpamet vzeo ono not-rešnje vojūvanje, štero je Augustina že dugo mantralo. Pravice, práve svetlosti nindri ne mogao nájdti; dvojio je, kam se naj obrné? Rana je od dnéva do dnéva vékša postanjúvala i Monika je že vidila dūšo, nemrtelno dūšo svojega lūboga sina — blūzi k spadáji. Z njegovoga srca so že ne samo dobre jákosti vōprejšle, nego s temi vred i njegova vera je začnola pomenkavati. Velka tmica je nastánola v njegovoj dūši, štera tmica pomali njega celo okoli vzela i oropala ga je právoga, zreloga premišlávanja tak, da se že naprej dalo viditi, da nede dugo, ka on scela neveren postane. I to se le hitro pripetilo.

Bila je náj mre za vremena Augustina nikša kriva vera, tak zvána Manikhejska. Što jo nastavo, prav nevemo. Poleg ništerni pisatelov niki Manes, peržianski človek jo razš-irjávo, či jo že on nastavo, ali pa što drūgi. Záto te krivoverce zovéjo za manikhejce. Vera je pa bila jáko zmešlava; nikelko svoji pravic je mela s krščánske vōre, nikelko pa iz stáre poganske. Bila je edna nemogoča vera, štero so ešče poganski časarje pregnjali.

Jeli je trbelo več vabila zo ednoga mla-denca, kak se v toj krivoj veri nájde štera dovoli nečistost? Ne čū-do, či Augustina tūdi le hitro k sebi dobi! On je iskao pravico, štero je samo z svojov močjov šteo gornájti; hrepeneo po velki pitanjaj kak so: odket je človek, zakaj je na sveti, kaj je lepo, kaj dobro, kaj bo z človekom po smrti itd. Ali to je pa ne znao, da tá pitanya razložiti, na njé právi odgovor dati nišče nemore bréz Bogá. Augustin

se notri dá spisati med naslednike te krive vere i tak je zatájo svojo detinkso vero, v šteroj je njega mati tak verno gojila, zatájo je Kristusa, odtrgno se od njegove práve vere.

Oh kak hitro ženéjo človeka grešne nasladnosti, kak strašno ropajo vsešérom gde tá idejo, ne nihájo nikaj celoga, nikaj čistoga; dúšo, štera je na Boži kejp stvorjena, správiyo od njéne lepote. Či bi Augustin zaprva stao proti svojemí telovnomí poželenji, zdaj nebi tak globoko spadno. Ešče je samo 16 let star bio i že divjajo v njem razpúšćene grešne nasládnosti, šterim proti stati že ne mogeo i štere se tem bole povekšávajo v njem. V 19 letnoj starosti že dolzavezao svojo srce i je oča postáno ednoga deteta. Celi 15 let je trpo té sramoten stališ njegove dúše.

Monika je od toga dela ešče nikaj ne znála, samo malo nikaj čúla od dobri lúdi, kaj se ž njenim sinom tam v Karthago váraši godi. To kabi njéni Augustin svojo vero zatájo, to je ne štela vervati. Monika se ešče itak vúpala, ka pa či so to samo lagoji jeziki zmislili, ki so nevoscéni na Augustina. Vúpala se proti vúpanji, kak vsakša mati. Ali žalostno, le hitro je previdla, da se vkánila v svojem vúpanji. Približávala se počitnica. Mati želno čáka domo Augustina, naj zvedi od njega sáma, jeli je rejsan istina, ka od njega gućijo. Ali žali bože, Augustin v ednom nepazlivom hipi takšo reč pústi z svojih vúst, štera Moniko ogotovila, da je Augustin rejsan krivoverec i ne več on, ki je bio prvle.

Pripetilo se teda, od češa se Monika že dávno bojála. Zdaj, gda je sáma od svojega siná zvedila, ka je on zaistino tá niháo právo Kristušovo vero, pa se odtrgno od Materecerkvi, da je zatájo očivesno Kristuša, oh što bi mogao zdaj njéno materinsko žalost prečútití. Suzé toćiti za to zgúbлено dete, to je malo. Ne ona več more vćiniti, ona more nazáj spraviti na právo pot zgúbлено, zablodjeno dete. Vidla je, da je prišla vóra, vu šteroj celo svojo moč more vkúp pobrati, naj si siná reši. Monikino srcé je vraženo, globoko vraženo bilo. Lúbézen do Bogá, lúbézen do svojega siná ino strah, da njega zgúbi, je na takše delo nagnolo Moniko, štero delo se prav pripravi k ednoj krščánskoj materi. Nájmre gorstánelepo i svojega Augustina z hiže zтира i zednim njemi ostro-

zapove, da v njénoj hiži i pri njenom stoli več mesta nema, niti nogé več prejk praga njéne hiže náj ne dene. Takšoj zapovidi što bi mogao proti státi? Augustin tužno glavo povesi i odide k svojim priatelí i dobročinitelí, Romaniani, od šteroga že známo, da je Augustina na svoje stroške dao šolariti i njega túdi jáko lúbo.

Vsakojačko zvünredna sila! Monika samo zdaj vzeme vpamet, kaj je včínila. Augustin je odišao i ona je samozdaj začnola čútiti, kak lúbi svojega siná, da njega ne vidi več. Štera mati bi mogla to strašno nevoló prenášati brez posebne bože pomoči? Monika je bila stálna v jákostaj, nevole, težave je méрно prenášala i li pod žméchavovetih britkost je na kolena spadnola, sloboden tečaj pústi svojim skuzam pa goreče prosi Bogá, naj njoj pride na pomoč, naj potolaži njéno tužno, ranjeno srcé. I jeli bi g. Bog mogao to milo prošnjo zavrčti? Nej. Poslúno je njéno prošnjo, záto ka gda je celo zmantrána malo zadremala, eden sen je mela, šteri je njo potišao i njoj nazáj spravo njéno vüpanje. Ta senja je pa bila sledeča, štero nam sam Augustin popíše:

Materi se senjalo, da so na ednoj voskoj deske stáli i kak so tam bili, proti njim se približáva eden z velkov svetlostjov obdáni, lepi mladenec. Srécata se. Te mládičlovek vpamet vzeme blede, objokano materno lice i pita njih, zakaj je tá velka žalost? Mati njemi odgovorijo, da poleg blodjenosti svojega siná se morejo žalostiti i jokati; na to jih te mladenec začne tolažiti, naj se ne žalostijo tak jáko za siná: vej gde ste vi, tam bode on. Mati se na to okoli zglédnejo i mené túdi tam na blanji ovarájo poleg sebé.

Moniko je té sen jáko potrdo v njénom vüpanji. Včasi kak se iz sna prebúdi, beži k Romaniáni, gde je Augustin bio, gorphoišče njega i naznánje dá vsa, ka se njoj senjalo. Od velkoga veselja komaj more gučati. Ona je tak mislila, ka kda to senjo razloži svojim sini, on včasi gotov postane tánuháti krivo vero i za materno volo, naj on túdi tam bode, gde mati, nazáj pride na Kristušovo právo vero. Ali nači se je zgodilo, Augustin kak moder i vučeni, ali gizdav človek, to materno senjo, v šteroj je Monika zdaj celo vüpanje mela, na svoj kraj začne obračati. Etak právi naime materi; tista vera, vu šteroj sam

zďaj jez, je práva vera ; záto naj se tvoja senja spuni, ti tůdi moreš na to mojo vero stopiti i te bodeš ti tam, gde sam jaz. I tak va obadva v ednoj veri. Da se pa svéta ženska ne dá vkaniti, nego milo právi Augustini : Ne tak, moj sin, ne. Moja vera je práva Kristušova vera i ti moreš nazáj na to vero priditi, te de najno veselje stálno, te va midva bláženiva. Mladenec je meni ne tak pravo gde je on, tam bodeš ti, nego gde si ti, tam bode on !

Čerávno se Augustin nad temi milimi rečmi svoje materé ne geno, Monika je záto v svojem dresélnom stálši le mela vůpanje, da zablodjenoga siná prlé ali sledkar nazáj dobi.

Tožila se pred božim obličjom, ka neve dobro Bogá moliti, ka nemre za dosta daritve prinesti Bogi za njega. Ali stem se záto zmirila svojim sinom ino ga nazáj v svoj dom vzéla. To se godilo leta 374-ga v jesén. Potom Augustin nazáj odide v Karthago, gde ešče to leto dogotovi svoje včenjé. Dokeč slůžbo najde dotečas pá nazáj pride v Thagasto i pri materi se zdržáve. Zevsem je tá niháo Karthago, té žalosten váraš, gde je telko nemirovnosti mogao prenášati, gde se začnola njegova tužna tužna pot. Zďaj domá šolo drži mladencem z grammatike, to je z jezika pokeč mesto dobi pri sodniji, zato ka se tá proso sam rad. Augustin je ne dugo ostao pri materi, zato ka ona oseba, od štere smo že pravli, da je celi 17 let vsigdár kak ténja za njim šla, zďaj v Thagasto prišla za Augustinom. Monika kakštéc bi rada sina prisebi domá mela, kak štéc ga lůbila, to ne mogla včiniti, da bi njega s takšov tovaršijov pri sebi držála. Augustin se pá k svojemi dobromi priátli, k Romániáni mogo oseliti, ki je njemi z srcá rad mesto ponůdo. Či rávno je Augustin ne bio pri materi, záto je malo gda mino dén, da on nebi matere domá pogledno. To moremo vsakojački Augustini dopůstiti, da je on zátopoleg svoje velke hůdobnosti i nevernosti svojo mater vsigdár jáko lůbo i to lůbézen je ne mogla ž njegovoga srcá pogasiti niti kriva vera ne.

Monika je pa duže molila za povrnenje sina. Oprosila je tůdi njegove prijátele, naj ga nagučávlejo, ka bi nazáj stopo na právo vero. Vse je bilo zaman. — Te je čůla Monika glás, ka eden glasoviten půšpek prišao v njihov váraš. Od toga půšpeka je pa znáno bilo, ka je prvle tůdi manikhejec bio, naslednik té krive vere, v šteroj je zďaj

Augustin. Moniki je té glás pá malo vŭpanja vlejao v srcé. Tak si je nájmre mislila, ka té imeniten stavec, s svojov velkov vučenostjov li nagne trdo srcé njenoga deteta, tem bole se vŭpala, záto ka je znála da je té pŭšpek tŭdi krivoverec bio, da je pa sprevido norost i grдостijo té krive vere, tam jo je povrgao, katoličánski pop je postao i zdaj kak pŭšpek glási Kristusovo vero. No ve pa to znam zadosta veliko svedočánstvo bo za Augustina, ka je ne njegova vera ta práva? Záto Monika z velikim vŭpanjom gorpoišče toga pŭšpeka. Na znánje njemi dá nevarnost svojega sina. I glejmo, ka dobi za odgovor? Nikaj ne drŭgo, kak samo to, ka naj čáka ešče edno malo zato ka je vremen ešče ne prišlo. Naj niha njega, naj on samo hodi ešče eden čaš po blodni potáj, ona pa naj samo goréče moli za njega. Že pride hip, gda Augustin sam sprevidi, kakša blodnost je tá kriva vera i te jo on sam tá nihá, ali zdaj je ešče vse zaman, on trdokoren ostane.

Monika je s tém odgovorom ne potolážena bila. Srcé njoj dale nemirovno ostanolo. Večkrát gorpoišče ešče toga pŭšpeka i jočéč ga prosi, naj on sam nagučávlje Augustina, na njegove reči li več dá, kak na njéne. Naslednje se pŭšpek že navolo toga vnogoga jokanja i obiskávanja, záto Moniko z etimi rečmi odrine od sébe: „Idi, ne mogoče, ka bi dete eti vnoгих skuz prejšlo.“ Monika je te reči tak sprijela, kak či bi je sam Bog poslao z nébe dol na njéno tolažbo.

I pravico je mela, zato ka so zaistino z nébe prišle té reči na njeno pomirenje i na tolažbo vsem onim materam, štere so spodobne k Moniki, štere tŭdi májo pogŭblene sine, ki po hŭdih i grešnih potáh hodijo i njim tak vnoге nevole i velke žalosti správlajo. Poglednimo samo malo globle, ka nájdemo v tek rečáh: Idi, ne mogoče, ka bi dete eti vnoгих skúz prejšlo.

Nájdemo obrvim z globočine srca shájajočo misel. Vidimo neskončano, božjo smilenost, neškončano božjo lŭbézen, z šterov lŭbeznostjov se obrné proti onim, ki njega jočéč s skuzami na pomoč zazávajo. Svedočijo nam nadale te reči to, ka či že človeka gene ponizna prošnja svojega bližnjega, te ne mogoče, ka se milostiven Bog ne bi geno nad njegovimi molitvami i nad njegovimi skuzami. Pa či v toj skúznoj dolini, v naših britkostih,

včasí tak čütimo, da bi se g. Bog spozábo z nás i ešče bole tužni dnévi prido na nás, v šterih je Bog oblúbo, da v svojoj srditosti ne poslúne prošujé človeka, ešče te bodo suzé, ešče te bo molitev, štero on vsigdár milostvino poslúne, nájmre molitev i skuzé materé, štera nad dúševnov pogúbelnostjov svojega deteta moli i toči skuzé.

Na dale pomenijo té reči, ka či Bog to nájčistejšo, to nevtrúdlivo molitev ne bi poslúno; če té molitvi, toga joča glás ne bi prišao do nébe, te naš Bog ne bi bio neskončano milostiven i smileni, ne bi bio neskončano dober, v šterom gor moremo henjati z našim vüpanjom. Ešče nema stvar se gene nad kričom edne materé i tam povrže njéno dete, štero je oropala od njé, kak se te nebi g. Bog smilúvao nad materjov, štera k njemi kriči, štere glás se v nébo čúje: Gospodne, daj mi nazáj moje dete, spravi mi je nazáj na právo pot; naj se ne pogúbi na veke.

Záto krščanske matere, ne krivte nébo, či vam dete na lagojo pot zavdári. Krivte samé sebé! V prsi se tučte: moj greh, Gospodne! Jočte se, da ste se ne znale dobro jokati, da ste ne znale dobro moliti za svojo deco, kak sv. Monika. Ali lahko ste zagotovlene, da vaše dete nazáj pride na dobro pot, gda napunite ono mero z vašimi skuzami, štero mero potrebúje odkúplenjé ednoga deteta.

Na slednje nam pravijo ešče té reči, da ne mogoče, ka bi edno takše dete prejšlo, za štero se mati tak jáko trúdi ino skrbi, kak se Monika skrbela za svojega Augustina. To vsebino májo starovičnoga pūšpeka lepe reči: „Idi, ne mogoče, da bi dete tih vnoгих skuz prejšlo.“ — Monika globoko v svoje misli zakopana se povrué nazáj domo: I kak tákrát, kda se že sunce za goro nagne, se vihér pomali túdi vtiša i tihi večerašnji mir se razprestira po dolinah, rávno tak so potišale lepe reči stároga očáka srce Monikino podelivše nazáj njoj vüpanje.

Nagovor (predga) milostivnoga püšpeka Nilan — a v Bridgeporti, gda so vogrskim slovencom prvikrát svéto férmo podelili leta 1913-ga.

„Srečnoga se štem, kda prvikrat v svojem življenji vidim pred sebov zbráne Slovence, šteri so zedinjeni si prizadevali, ustanoviti si malo družinico ali familijo na toj strani morja. Vi ste daleč odločeni od svojih rojstnih i domačih hiž — ali hiža boža je povsodi. — Najšeo sem slovenskoga duhovnika i vido sem, da bi za vas bilo dobro in potrebno, da mate dūšnega pastéra šteri bi v vašoj reči vas včio i vodo, da si postavite svojo cerkev.

I glejte bratje! Vsaki ki je, kak vi, katoličanske vere, vam pritom vse dobro žele. Lastniki te-le cerkve so vam pripravlemi za kratki čas dati mesto za vaše pobožnosti. Sosedni gospodje dūhovniki so dnes prišli tū sem, da vam z menov čestitajo i vas spodbūdijo. Mi vsi vam želemo le dobro.

Vi začínjate ravno tak, kak so začele drūge fare, štere tūdi neso mele svoje cerkve. — Bratje, zdaj pa je prva vaša naloga, držati v kūp, biti zložni i edini pod vodstvom dūhovnega pastira, šteroga sem vam jaz poslaol, doke eč si postavite svojo lastno hižo božo. Tak so delale vse drūge fare, štere že dnes majo svoje cerkve.

Večina Slovencev je poslūhnola prvo zvánje svojega pastéra, so prišli sem in so se njemi zavūpali. Pa tūdi pri takih začetjih se najdejo lūdje, ki raj razdirajo, nego podpirajo, ki neščejo pomagati. Vi pa, ki ste dobri, ne gledajte na take, nego vi nadaljūjte, ka ste začeli i Bog bode z vami, ne pa z onimi.

Vsi, ki ste prišli tū-sem mate pravi pogum, kak ga imajo tudi vaš dūhovnik in to mi daje zavūpanje, da bode vspeh dober. Bog vas bode blagoslovo, Bog vam bode na pomoč in to pa je vse, kaj je potrebno vam in vašim

nasledovnikom v toj novoj domovini. To bode pa dosegli, če se z zavüpanjom postavite pod vodstvo vam postavljenoga dühovnika. On je edini, ki se ima skrbeti za vas.

Vem, da bodo tüdi med vami neštere težave, ve je vsak začetek težaven. Pa meni se je povedalo, da ste vi dobro in verno ljudstvo. I kaj se mi je povedalo, to vidim denes sam, záto ka se vas je tak veliko število zbralo s küpaj.

Držite tedaj vküp, bodite složni in edini in jaz se z veseljem zavüпам, da bode pomali prišeo čas, gda bom zopet pozzvan k vam, da bom lahko prišo i vam blagoslovo vašo novo slovensko cerkev.

Pošta.

Jula Gomboc. Lebanon. Peneze na list sem dobo. Kaj je više od naročnine, ostane na kepe za list i pošto. Bog plati.

Majcan Ferenc. Sakalovci. Prav lepa hvala na dobrom želenji. Dobro dene düši, čeravno to ona ne žele, če što spozna njene trüde. Vi ste je tüdi spoznali pri vrejenji lista, Bog vam plati to spoznanje. Prosim vaše i vseh dobrih düš molitve.

Tkalec Ivan. Križevci. Hvala, de ste novoga naročnika spravili, ali on kalendar samo v tom leti dobi, v šterom list plati, to je kalendar za leto 1915. tá proti konci tekočega leta.

Varga V. Szigetvár. Na leto 1912 je s tem plačeno. Bog plati. Srčen pozdráv.

Magyar Jožef. Haselbach. Dobro je tak. Siromake réдне plačnike radi počákamo. Deco pa včite čteti, da ne pozabi svojega materinskoga jezika.

Gomboši Anton Jožef. Ivrea. Hvala na dobrom želenji. List bo hodo na tvoje ime.

Vel Fr. Zmazek. Sv. Benedikt. Prav srčna hvala za lepi dar. Povrni vam Dev. Marija, da se ne spozabite z našega lista. Naš list podpirati je pravo misijonsko delo.

sestra 25 K, Meričnják András i žena 10 K, Drvarič Števan i žena 10 K, Ivanič Stevan z Filovec 10 K, Felbar Jozef 10 K, Felbar Števan 10 K, Horváth Martin 10 K, Jerič Martin i žena 10 K, Kúhar János i žena 10 K, Jagéř Ferenc i žena 10 K, Traibarič Ana 10 K, Zelenko Magda 5 K, Felbar Magda 5 K, Horváth Magda 5 K, Horváth Števan i žena z Bükovnice 5 K, Balgáč Martin 10 K, Lopert Klára 20 K, Horváth Jula i sestra 20 K, Györek Klára 10 K, Horváth Ana dovica 5 K, Vög-rin Klára z Ivánec 5 K, Hanc Ferenc i žena z Túrnišča 10 K, Benko Matjaš z Cankove 5 K, Poslano po Ivanič Stevani, Felbar Jožefi i Nemec Martini z Bridgeporta.

Z Bogojine. Horváth Klára 5 K, Toplak Ana 6 K, Bojnec Jožef 2 K, Nepaznáni 2 K, N. N. 2 K, Šömen Bára 10 K, Horváth András 4-78 K, Ferenc Ivan 62 f, Puhán János 3 K, Maučec Jožef z Beča 100 K, P. Hajdinjak Oremuš 4 K, Puhán Jula trnavska 3 K, Traibarič Jožef i žena 10 K, Benkovič János 3-92 K, Gaspar Jožef, Sopron 5 K, Vogel Theresia 5 K, Benkovic Stevan 5 K, Ferenc Matjaš 1 K, Horváth Jožef 1 K, † Kočar Aniča 10 K, Casar Ana dov 5 K, Guitman Jožef 10 K, Kúzma Mihal 6-23 K, Kúzma Apollonia 12 K, Stessl Johanna 10 K.

Z Filovec. Ivanič Etelka 10 K, Nemec Ivan 2 K, Kerman Magda 10 K, Horváth Jožef 10 K, Černela Stevan 1 K, Vugrinec Bára 6 K, Šban János 10 K, Traibarič Jürija dov. 5 K, Barbarič Matjaš 6 K, Traibarič Magda ošlajova 40 K, Ivanič Ferenc 5 K, Černela Jožef 4-19 K, Kerman Peter 20 K, Kerman Magda 5 K.

Z Ivánec. Antolin Ana 10 K, Režonja Števan 10 K, Krepsz Arnold 40 K, Spilák Ana 2-95 K, Rous Treza 5 K, Donša Stevan 5 K, Benkovič Jožef i žena 10 K.

Z Strehovec. N. N. 2 K, Meričnják János 4 K, Kamplin Martin 2-06 K, † Gerencér János 40 K, Kamplin Stevan 2 K.

Z Bükovnice. Györek János 8 K, Györek Jula 3 K, Baligáč Martin 5 K, Matjašec Audráša žena z Völgyifalu 100 K, Eden z Bistrice 10 K, Kreps Jožef z Tešanovec 70 K, Kreps Julianna z Tešanovec 40 K, X. I. 1 K, Komin Fána z Brooklyna 4 K, Ivanič Jüri z Lendave 40 K. Bog pláti!

Popolni odpústki.

Za tretji red: febr. 19, 21, 22-ga i márciuša 5, 6, 9-ga.

Za Srca Jezušovoga bretovčino: márciuša 12-ga i eden prostovoljni dén.

Za oltars. Svestva bratovčino: márciuša 5-ga i eden prostovolni dén meseca.

Za živoga roznoga venca bratovčino: márciuša 15-ga.

K zadoblenji popolnih odpústkov je potrebno spoved, prečiščavanje opraviiti i v namen materecerkve moliti. Navadno se moli 5 očanašov, 5 zdravimarj. Da je k zadoblenji večih popolnih odpúskov tudi obiskanje cerkve naprejšpisano, (tretjeredniki majo več takših) naj po obhajili z cerkvi idoč se v njo ešče ednok

povrnejo i tékrát zmolijo zapovedanih 5 očanašov i 5 zdravimarj. Najbolše je pa več zmoliti, da na dén zavolo večih bratovčin več popolnih odpústkov zamore človek dobiti. Edno číslo bi za vse zadostovalo. Ki vsaki dén, ali konči 5-krat na tjeđen hodi vredno k sv. obhajili, brez spovedi dobi vse popolne odpústke na te dnéve spadajoče. (Ac. S. S. XXXIX. 62. 1906. febr. 14.)

Na znánje.

Cena Marijinoga lista je za domače 2 K., za ameri-
kance tri.

List se more naednok naprej dolplačati. Ki je to ne
mogoči včiniti, sme na pol leta 1 korono, ali na edno
štrtino leta 50 filerov plačati naprej.

Vsaki naročnik ki se toga predpisa pri pláči drži,
dobi k listi brezpláčno eden kalendár proti konci leta.

Vsi naročniki so spisani v serafiinsko lúbézni družbo
„i záto se za nje žive i pokojne na“ leto više tri jezero
svéti meš slúži. Tá družba je v Linci i oskrbláva siromaš-
ko, sirtinsko deco.

Za širitele, pisatele i drúge podpiráče se vsaki me-
sec z pozosed slúži edna sveta meša z vsemi vernimi dū-
šami v vica j vréd.

Peneze i vsa pisma naj se pošilajo samo na té naslov :

Klekl Jožef

vpok. plebanoš v Čerensoveih Cserföld, Zalam.

Vsebina.

Mati smilenosti	33
Sv. Alphonz Ligouri: Trpljenje našega G. J. Kristuša	34
Kerec I.: Presveto Srce Jezusovo	38
Romanje po ostanke sv. Martina v Tur na Francuško	38
Mirosláv. Pesem K našoj materi	56
Svéta Monika	57
Nagovor mil. púšpeka Nilan-a do vogrskih slovincov	63
Pošta	64